

ภาษาบาลี ๑ คำ คติธรรมประจำสัปดาห์ “อตถาย – เพื่อประโยชน์”

อตถาย อ่านตามภาษาบาลีว่า อัด - ถา - ยะ แปลว่า เพื่อประโยชน์ ในที่นี้ขอเสนอในความหมายของการแสดงพระธรรม เปิดเผยความจริง ตามที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง เพื่อประโยชน์ ซึ่งเป็นสิ่งที่ดี มีคุณค่าสูงสุด แก่ผู้ที่มีโอกาสได้ฟังได้ศึกษา เป็นประโยชน์แก่ชนหมู่อย่างมากอย่างแท้จริง เพราะทำให้เกิดความเข้าใจถูกเห็นถูก เป็นปัญญาของผู้ที่มีโอกาสได้ฟังได้ศึกษาอย่างแท้จริง

พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง เกิดจากพระปัญญาตรัสรู้ของพระองค์ แต่ละคำเป็นคำจริง เป็นคำอนุเคราะห์เกื้อกูล ทำให้ผู้ฟังผู้ศึกษาได้รับประโยชน์ตามกำลังปัญญาของแต่ละคน ซึ่งมีบุคคลผู้ได้รับประโยชน์จากพระธรรมที่พระองค์ทรงแสดงมากมายนับไม่ถ้วน ทั้งผู้ที่เป็นมนุษย์ เทวดา รวมถึงพรหมบุคคลด้วย

ข้อความในพระสุตตันตปิฎก สังยุตตนิกาย สคาถวรรค ทุติยปาสสุตร แสดงความเป็นจริงถึงจุดมุ่งหมายที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ทรงส่งพระสาวกไปประกาศพระศาสนา เพื่อแสดงความจริง ดังนี้

ดูกร ภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลาย จงเที่ยวจาริกไป เพื่อประโยชน์เกื้อกูลแก่ชนหมู่ มาก เพื่อความสุขแก่ชนหมู่มาก เพื่ออนุเคราะห์โลก เพื่อประโยชน์ เพื่อเกื้อกูล เพื่อความสุข แก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย เธอทั้งหลาย อย่าได้ไปทางเดียวกัน ๒ รูป ดูกร ภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลาย จงแสดงธรรม งามในเบื้องต้น

งามในท่ามกลาง งามในที่สุด จงประกาศพรหมจรรย์ พร้อมทั้งอรรถ พร้อมทั้งพยัญชนะ บริสุทธิ์บริบูรณ์สิ้นเชิง สัตว์ทั้งหลายผู้มีธุลีในจักษุน้อย (มีกิเลสน้อย) มีอยู่ เพราะไม่ได้ฟังธรรม ย่อมเสื่อมเสีย ผู้รู้ทั่วถึงซึ่งธรรม ยังจักมี ดูกร ภิกษุทั้งหลาย แม้เราก็จักไปยังอุรุเวลาเสนานิคม เพื่อแสดงธรรม

ไม่ว่าพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะอุบัติหรือไม่อุบัติขึ้นในโลกก็ตาม ธรรม คือ สิ่งที่มีจริง ๆ เป็นอย่างไรก็เป็นอย่างนั้น แต่เมื่อพระองค์ได้ตรัสรู้แล้ว จึงทรงแสดงพระธรรมอันแสดงถึงสิ่งที่มีจริง ตามความเป็นจริง เพื่อประโยชน์เกื้อกูลแก่สัตว์โลก เมื่อเป็นความจริง ก็ย่อมจะพิสูจน์ได้ทุกกาลสมัย ธรรมซึ่งเป็นสิ่งที่มี

จริงๆ แต่ละหนึ่งๆ นั้น ทรงไว้ซึ่งลักษณะของตน จะไม่เปลี่ยนลักษณะไปเป็นอย่างอื่น เพราะเป็นจริง
อย่างไรก็เป็นจริงอย่างนั้น เมื่อ ๒๕๐๐ กว่าปีมาแล้วความจริงเป็นอย่างไร ก่อนหน้านั้นหรือว่าต่อไปใน
ภายหน้าอีกนานแสนนาน ความจริงนี้ก็เปลี่ยนเป็นอย่างอื่น นี่คือความหมายของธรรม คือ สิ่งที่มีจริง
ทั้งหมด ทรงไว้ซึ่งความเป็นจริงอย่างนั้น ไม่มีใครเปลี่ยนแปลงได้ และบุคคลผู้ที่ทรงแสดงพระธรรม
โดยละเอียด โดยประการทั้งปวง ถึงที่สุดก็คือ พระสัมมาสัมพุทธเจ้า พระองค์ได้ทรงแสดงพระ
ธรรมตลอด ๔๕ พรรษา ด้วยพระเหตุที่ประกอบด้วยพระมหากรุณาที่มีต่อสัตว์โลก ให้มีความ
เข้าใจถูกเห็นถูก พ้นจากกิเลสอันเป็นเหตุแห่งทุกข์ทั้งปวง มีผู้ที่ได้รับประโยชน์จากพระธรรมที่
พระองค์ทรงแสดงมากมาย นับไม่ถ้วน ในยุคนี้สมัยนี้ คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ยังดำรงอยู่
ยังไม่ลบเลือนเสื่อมสูญไป พร้อมทั้งจะเป็นประโยชน์สำหรับผู้ที่ยังเห็นคุณค่า ที่จะฟังที่จะศึกษาด้วยความ
เคารพ

ธรรม เป็นสิ่งที่ละเอียด ลึกซึ้งอย่างยิ่ง แม้พระสัมมาสัมพุทธเจ้า กว่าที่พระองค์จะได้ตรัสรู้นั้น ทรง
บำเพ็ญพระบารมีมาตลอดระยะเวลาถึงสี่อสงไขยแสนกัป เป็นเวลาที่ยาวนานเป็นอย่างยิ่ง ทั้งหมดทั้ง
ปวงนั้นไม่ใช่เพื่อประโยชน์ของพระองค์เพียงพระองค์เดียว แต่เพื่อประโยชน์ของสัตว์โลกทั้งปวง เมื่อ
พระองค์ตรัสรู้แล้ว ทรงมีพระมหากรุณาแสดงพระธรรมตลอด ๔๕ พรรษา ตั้งแต่เริ่มประกาศพระศาสนา
จนกระทั่งถึงเวลาที่พระองค์ใกล้จะเสด็จดับขันธปรินิพพาน พระองค์ทรงอนุเคราะห์สัตว์โลกด้วยการ
แสดงพระธรรมตามสมควรแก่อัธยาศัยของผู้ฟัง ซึ่งผู้ที่ได้รู้แจ้งอริยสัจธรรม บรรลุเป็นพระอรหันต์ถึง
ความเป็นผู้หมดจดจากกิเลส ล้นทุกข์โดยประการทั้งปวง มีจำนวนมากมายนับไม่ถ้วน นอกจากนั้นแล้ว
พระอริยบุคคลชั้นอื่นๆ กล่าวคือ พระโสดาบัน พระสกทาคามี และพระอนาคามี ตลอดจนผู้ที่ยังไม่ได้
บรรลุถึงความเป็นพระอริยบุคคลก็ได้ถึงพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่ง สะสมความเข้าใจถูกเห็นถูก เป็นที่พึ่ง
ต่อไปในภายหน้า ก็มีเป็นจำนวนมากนับไม่ถ้วนเช่นเดียวกัน เป็นผู้ที่ไม่เสื่อมโดยประการทั้งปวง ซึ่ง
ทั้งหมดนั้นเป็นประโยชน์ที่ได้รับจากการฟัง การศึกษาพระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดงไว้ดี
แล้ว พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเป็นยอดของบุคคลผู้แสดงพระธรรม ไม่มีใครที่จะมีพระมหา
กรุณาเท่ากับพระองค์ได้เลย ต่อให้เอาคุณความดีของบุคคลทั้งโลกมารวมกัน ก็ไม่มีทางเทียบ
ได้กับพระคุณอันประเสริฐยิ่งของพระองค์

การที่คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะดำรงอยู่ต่อไป ก็ด้วยความเข้าใจพระธรรมของผู้ที่ได้ฟัง ได้ศึกษา บุคคลผู้ที่ได้เข้าใจพระธรรม เห็นประโยชน์ของพระธรรมที่จะดำรงอยู่ต่อไป ก็กล่าวพระธรรมเปิดเผยพระธรรมตามที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ในฐานะที่เป็นคนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ก็กล่าวคำของพระองค์ เพื่อประโยชน์แก่ผู้อื่นจะได้ฟังได้ศึกษาได้สะสมความเข้าใจถูกเห็นถูกต้องไป ไม่มีความตระหนี่ธรรม ไม่เห็นแก่ตัว ผู้ที่มีความเข้าใจพระธรรมแล้วกล่าวพระธรรมเพื่อความเข้าใจถูกเห็นถูกต้องของผู้อื่น เป็นผู้หวังดีอย่างยิ่ง

การกล่าวคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั้น เป็นประโยชน์เกื้อกูลแก่บุคคลอื่นอย่างแท้จริง เป็นการให้สิ่งที่ประเสริฐที่สุดคือความเข้าใจถูก ซึ่งจะเป็นพืชเชื้อที่จะเจริญต่อไปในสังสารวัฏฏ์ แต่ถ้าไม่ได้กล่าวคำของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเลย บุคคลอื่นจะมีโอกาสได้ยินได้ฟังได้อย่างไร เขาจะอยู่ต่อไปในสังสารวัฏฏ์อีกนานเพียงใด ไม่มีทางรู้ความจริงที่จะดับกิเลสได้เลย

พระธรรมที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงแสดงไว้ดีแล้ว เป็นศาสดาแทนพระองค์ เป็นสิ่งที่จะพำาสอนแทนพระองค์ จึงควรอย่างยิ่งที่จะได้ศึกษาให้เข้าใจอย่างถูกต้องตรงตามความเป็นจริงด้วยความไม่ประมาท ด้วยความเคารพอย่างยิ่ง ดังนั้น จึงเป็นกิจหน้าที่สำคัญของพุทธบริษัท จะได้ร่วมกันศึกษาสิ่งที่ประเสริฐที่สุด คือ พระธรรมแต่ละคำที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้ทรงแสดงไว้ดีแล้ว แล้วเผยแพร่พระธรรม ตามที่ได้ศึกษามา ตามกำลังปัญญาของตนเอง เกื้อกูลซึ่งกันและกัน เพื่อสืบต่อความเข้าใจที่ถูกต้องให้เจริญยิ่งขึ้นต่อไป ซึ่งเป็นการช่วยกันดำรงรักษาสิ่งที่มีค่าที่สุด ด้วยแนวทางที่ถูกต้อง ไม่ทำในสิ่งที่ผิดตามๆ กันไปด้วยความหลงด้วยความไม่รู้

ชมรมบ้านธัมมะ มศพ. : www.dhammahomefellowship.com, โทร. ๐๘๑-๘๓๒๐๕๗๗